

Soạn: Trần Hiếu

Duyệt: Lê Nghiêm – Trần Nhật Minh

CHƯƠNG TRÌNH SÂN KHẤU TRUYỀN THANH

(Phát sóng: V2 (96.5Mhz) 19H30 Thứ 2 ngày 15 tháng 01 năm 2024)

Xin kính chào quý vị và các bạn!

Trong chương trình Sân khấu truyền thanh Ban Văn học - Nghệ thuật, Đài Tiếng nói Việt Nam hôm nay, mời quý vị và các bạn nghe vở kịch truyền thanh **“Khúc hát người diên”** của tác giả Trần Hiếu, đạo diễn Lê Nghiêm, biên tập Thanh Hoa, qua diễn xuất của các nghệ sỹ Nhà hát Kịch Việt Nam, Nhà hát Chèo Việt Nam.

(Nhạc nền - vào dẫn)

Thưa quý vị và các bạn!

Vở kịch **“Khúc hát người diên”** kể về câu chuyện gia đình ông Lợi, bà Thu. Ông Lợi là chủ một doanh nghiệp lớn ở địa phương, điều kiện kinh tế gia đình khá giả nhưng do chính định kiến của mình, ông Lợi đã đẩy gia đình đến xung đột và bi kịch. Vở kịch nhắc nhở đến người nghe thông điệp hạnh phúc gia đình và sự tiến bộ xã hội không thể được xây dựng trên những định kiến

(Vào nội dung kịch)

Quý vị và các bạn vừa nghe vở kịch truyền thanh **“Khúc hát người diên”** của tác giả Trần Hiếu, đạo diễn Lê Nghiêm, biên tập Thanh Hoa, qua diễn xuất của các nghệ sỹ Nhà hát Kịch Việt Nam, Nhà hát Chèo Việt Nam. Chương trình Sân khấu truyền thanh của Đài Tiếng nói Việt Nam xin dừng tại đây.

Cảm ơn quý vị và các bạn đã quan tâm theo dõi!

Kịch bản Kịch truyền thanh:

Khúc hát người điên

Trần Hiếu

Nhân vật:

1: Ông Lợi – Gần 60 tuổi, chủ doanh nghiệp lớn tại thị xã ở tỉnh

2: Bà Thu – Ngoài 50 tuổi, vợ ông Lợi

3: Bà Làn – Người giúp việc gia đình ông Lợi và bà Thu

4: Dũng – Ngoài 20 tuổi – con trai ông Lợi và bà Thu

5: Xuân – Ngoài 20 tuổi – con gái bà Làn – người yêu Dũng

6: Bác sỹ Hải – Ngoài 50 tuổi, bạn ông Lợi

(Nhạc, tiếng chim hót, tiếng động công viên, đường phố....)

Xuân - *(giọng vui tươi)* Anh Dũng, hôm nay hẹn em chỗ công viên quen thuộc thuộc này chuyện vui hay buồn đấy anh?

Dũng – Xuân, anh xin lỗi vì tất cả những gì bố anh đã đối xử với mẹ em, với em thời gian vừa qua. Từ hôm bố anh cho mẹ em nghỉ việc ở nhà anh, anh cũng chẳng dám qua nhà gặp em vì sợ gặp mẹ em, anh chẳng biết ăn nói với mẹ thế nào, đành hẹn em ra đây...

Xuân – Anh Dũng, mẹ không trách anh đâu, ngược lại mẹ còn bảo em khuyên anh kiên trì thuyết phục bố, đừng vì cái thai mà bắt ép bố lại khiến bố ngăn cản thêm anh ạ.

Dũng - Ừ, kể bố anh mà biết nghĩ, thông cảm cho chúng mình được như mẹ em thì tốt biết mấy! Mà từ hồi mẹ nghỉ giúp việc nhà anh đến giờ mẹ vẫn chưa xin đi làm hả em?

Xuân – Mẹ dạo này có tuổi nên sức khỏe yếu, cộng với chuyện của em và anh thời gian vừa qua khiến mẹ lo nghĩ nhiều, nên...

Dũng – Khổ thân mẹ, bao năm làm giúp việc cho gia đình anh để lấy tiền thuê nhà, nuôi em ăn học trên thị xã.... Anh xin lỗi, giờ xảy ra cơ sự này mẹ và em lại vất vả hơn...

Xuân – *(giọng tỏ vẻ vui tươi)* Anh yên tâm, giờ em ra trường đi làm nên có thu nhập, hai mẹ con em cũng đủ sống mà anh...

Dũng – Đủ sống...?! Nhưng thời gian tới còn con của chúng mình nữa em ạ...?

Xuân – Việc ấy..., em cũng nghĩ....

Dũng – Thời gian tới anh đang định xin bảo lưu kết quả học, kiếm việc làm để có tiền phụ giúp em nuôi con...

Xuân – *(giọng mạnh mẽ, dứt khoát)* Không. Tuyệt đối anh không được làm vậy, em không đồng ý đâu?

Dũng – Nhưng anh không thể để em và con vất vả, sống thiếu thốn được nên anh quyết định sẽ...

Xuân – *(giọng gay gắt)* Em nói rồi, em không đồng ý. Anh mà bảo lưu kết quả học là em không chấp nhận đâu đấy? Anh phải hứa với em không được làm việc đó... Anh hứa đi?

Dũng - Ừ thì.....

Xuân – Không ừ, thì gì hết. Anh phải hứa cơ...?

Dũng – Được, anh hứa.... Thế được chưa em?

Xuân – Đấy, có thể chứ. *(giọng âu yếm)* Em yêu anh! Anh thấy không, con nó cũng đang đạp và đồng ý đây này...

Dũng - Ừ, anh yêu em và con nhiều lắm!

Xuân – Anh biết không, hôm nay em vừa mới tập một bài hát Văn rất ý nghĩa, sau em sẽ hát ru cho con anh ạ.

Dũng – Vậy à, em hát thử anh nghe được không?

Xuân – Bài hát dài lắm, sắp đến giờ bố hẹn anh về nhà nói chuyện rồi nên không kịp, để hôm khác em hát anh nghe.

Dũng – Nếu dài em hát anh nghe một khúc thôi cũng được?

Xuân – Vậy em sẽ hát một khúc có ý nghĩa nhất nhé:

Hát theo điệu hát Văn trích khổ thơ trong bài thơ “Ngồi buồn nhớ mẹ ta xưa” của nhà thơ Nguyễn Duy.

“Mẹ ru cái lẽ ở đời

Sữa nuôi phần xác, hát nuôi phần hồn

Bà ru mẹ..., mẹ ru con

Liệu mai sau các con còn nhớ chăng”

Dũng - Sữa nuôi phần xác..., hát nuôi phần hồn! Ý nghĩa thật em ạ! Anh nhớ bài này có từ lâu rồi thì phải?

Xuân – Đúng rồi, nhưng giờ bọn em mới tập và hát để biểu diễn. Anh cũng biết bài này à?

Dũng - Ừ, vì lúc nhỏ bà nội anh cũng đã từng hát bài này... Ở nhà anh vẫn còn cuốn băng và kỷ vật của bà. Chiều nay bố hẹn anh về nhà nói chuyện, chút về anh tìm và nghe lại. *(tiếng chuông điện thoại)*. Vừa nhắc đến bố, bố gọi đây này em?

Xuân – Vậy anh về đi. Bố đã hẹn thì không nên để bố đợi anh ạ.

Dũng – Alo bố ạ!

Ông Lợi – *(tiếng eco điện thoại)* Bố đã hẹn như thế nào mà giờ này bố đi làm về con vẫn không có mặt ở nhà?

Dũng – Dạ, con đang về đây ạ. *(tiếng tắt máy điện thoại)*. Thôi anh về nhà nhé? *(tiếng đề nổ xe máy)*

Xuân – Anh.., anh không được vội vàng đâu. Đi cẩn thận anh nhé.

(Tiếng động đường phố+tiếng xe máy...)

(Tiếng bước chân+tiếng mở cửa)

Bà Thu – Về rồi đây hả Dũng.

Dũng – Vâng! Bố đâu hả mẹ?

Bà Thu – Mày lạ gì bố mày, chủ doanh nghiệp lớn, hẹn mày nên mới về sớm thế đấy. Bố trên phòng, đang tranh thủ tắm.

Dũng – À mẹ này, mấy băng cassette ghi âm các bài hát của bà nội ngày xưa mẹ cất đâu rồi mẹ nhỉ?

Bà Thu – Mẹ cũng chẳng nhớ rõ, hình như ở cái tủ trái kệ tivi ấy, con tìm thử xem, mẹ tranh thủ làm cơm chiều.

Dũng – *(tiếng mở cửa tủ gỗ)* Đây rồi mẹ ạ.

(Tiếng bật nhạc bài hát Văn: Mẹ ru cái lẽ ở đời.

Sữa nuôi phần xác hát nuôi phần hồn...)

Ông Lợi – *(tiếng bước chân)* Ai tự tiện bật bài hát này trong nhà thế?

Dũng – Dạ... Con tìm và nghe lại mấy bài ngày xưa bà nội....

Ông Lợi – *(giọng gay gắt)* Bố đã nói bao nhiêu lần rồi, đừng bao giờ bật bài hát này nữa mà sao con vẫn cố tình thế? *(tiếng đổ vỡ, đập đai)*.

Bà Thu – *(giọng sững sờ)* Ô kìa anh... Con nó...?

Ông Lợi – Nó làm sao? Tôi nói bao lần rồi! Hôm nay lặp lại thì tôi đập. Đập để lần sau không bao giờ tai tôi phải nghe những lời ám ảnh trong nhà này nữa, cô hiểu chưa!

Dũng – Bố không thích nghe nhưng đó là những kỷ vật của bà nội, ít ra bố nói con tắt đi là được... Đằng này bố đập vỡ thế, bố không trân trọng...

Ông Lợi – Nhà này không thiếu dài! Giờ này đứng đây mà còn nói được hai từ “trân trọng” với bố mà à? Bố bảo mày chấm dứt với con Xuân mày đã làm chưa? Mày chấm dứt với nó chưa? Mày vẫn chưa đúng không? Vậy mày có trân trọng bố mày không?

Dũng – Đang chuyện này bố lại quàng sang chuyện...? Chúng con yêu nhau chứ có tội lỗi hay thù oán gì đâu. Kể cả bây giờ Xuân có thai sắp sinh rồi mà bố cứ nằng nặc bắt phải thế này, bắt thế kia...

Ông Lợi – Có thì cũng phải bỏ. Mày không bỏ nó tao nhất quyết từ. Nhà này không bao giờ chấp nhận một đứa con dâu làm nghề hát, mày nghe rõ chưa?

Bà Thu – Anh bình tĩnh thôi, không nên cay nghiệt như thế. Có gì anh khuyên nhủ con và lựa cách tốt nhất cho con anh ạ!

Ông Lợi – Lựa cái gì? Khi nó có tình cảm với con Xuân tôi bắt cô nghỉ làm, ở nhà nội trợ trông chừng nó nhưng rồi sao? Kết quả hôm nay của nó cũng một phần do cô dung túng để rồi nó gây hậu quả như thế này đây?

Dũng – *(lớn giọng)* Bố đừng nói thế, con có ăn trộm, ăn cắp hay lừa đảo, đầu mà bố bảo con “gây hậu quả”. Chỉ là chúng con yêu nhau, Xuân đã có thai, chúng con có con, và con con nó là cháu bố, vậy bố ngăn cản, cấm đoán bằng mọi cách không cho chúng con lấy nhau chỉ vì bố luôn mang trong mình định kiến về bà nội, bởi trước đây bà từng là một ca nương. Và giờ Xuân cũng là một ca nương.

Ông Lợi – *(giọng gắt, cúi)* Mày im ngay. Tao cấm mày không bao giờ được nhắc hai từ “ca nương” trong ngôi nhà này.

Dũng – Đây là con nói sự thật, nguyên nhân vì sao bố cấm con và Xuân đến với nhau...

Bà Thu – *(giọng hốt hoảng, can ngăn)* Kìa Dũng... Con... Con không được... Thôi bố đang nóng, con lên phòng con đi... Lúc khác hai bố con nói chuyện?

Dũng - Con không lên, mẹ cứ để con nói thẳng một lần với bố.

Ông Lợi – Vậy bố cũng nói thẳng cho mày rõ, ngoài tất cả lý do mày nói còn do con Xuân nó là con bà Làn – người giúp việc nhà này thì mày càng không thể lấy nó về làm dâu được.

Dũng – Đây chính là lý do bố đuổi việc mẹ Xuân trong khi bác ấy làm giúp việc ở nhà mình để lấy tiền nuôi Xuân ăn học? Bố vô lý và định kiến lắm!

Ông Lợi – Tao bỏ tiền thuê bà ấy làm giúp việc để có tiền sống mà bà ấy không biết ơn, ngược lại còn lợi dụng đưa con gái đến ve vãn mày đến mức có thai để hồng bước chân vào nhà này. Giờ mày cãi tao, nói tao là định kiến thì để tao đến thẳng đó nói vào mặt cho mẹ con bà ấy biết. *(tiếng bước chân, tiếng mở cửa)*.

Dũng – Bố không được đến đó. Bố đã cấm cản chúng con, giờ Xuân đang mang thai bố không được đến nhà Xuân.

Bà Thu – Kia anh, con nó nói đúng đấy. Anh bình tĩnh rồi để em tìm cách nói với mẹ con bà ấy, anh đến đó lúc này lại thành to chuyện...

Ông Lợi – Cô bỏ ra. Cô đưa tôi chìa khóa xe máy cô đây? Thằng kia đứng ra... Tao đi đâu là việc của tao. *(tiếng nổ xe và đi)*.

(tiếng nổ xe máy)

Bà Thu – Kia Dũng con đi đâu?

Dũng – Con không thể để bố đến đó làm nhục bác Lan và Xuân được. Xuân lại đang có thai nữa!

Bà Thu – Trời ơi... Đúng là....

Dũng – Bố..., bố, dừng lại đã bố.

(Tiếng động đường phố, tiếng xe máy lao đi, tiếng va chạm giao thông)

Đám đông – *(hô to)* Ôi..! Tai nạn.... Tai nạn rồi....

Ông Lợi – *(giọng sững sờ, nghẹn lại)* Thằng Dũng.... Thằng Dũng....

(tiếng còi xe cứu thương, tiếng bước chân chạy, không gian bệnh viện, tiếng máy trợ tim)

Bà Thu – *(khóc)* Ôi con ơi....! *(tiếng bước chân vội vàng)* Con tôi.... Con tôi đâu?

Ông Lợi – *(giọng trầm xuống)* Nó đang ở đây.... Nằm ở phòng này....

Bà Thu – *(giọng vội vàng)* Con nó sao rồi... Nó có làm sao không hả anh?

Ông Lợi – Các bác sỹ đang hội chẩn... Anh vừa nhờ chỗ anh Hải, bác sỹ trưởng khoa ở đây rồi. Giờ phải đợi các anh ấy hội chẩn xong mới biết. *(giọng vội vàng+bước chân)* À đây rồi.., giáo sư Hải. Anh Hải, thằng Dũng nhà tôi sao rồi hả anh?

Bà Thu – Bác sỹ Hải, con nhà em..., cháu nó có làm sao không hả anh?

Bác sỹ Hải – Chúng tôi vừa hội chẩn cho cháu xong... Anh Lợi với chị Thu cứ bình tĩnh, vào phòng tôi đã. *(tiếng bước chân, tiếng mở cửa)*. Chỗ thân tình với vợ chồng anh chị nên tôi không dám giấu anh chị về bệnh tình của cháu hiện tại.

Ông Lợi – Cháu nó ra sao xin anh cứ cho vợ chồng tôi biết sự thật để còn lo liệu chữa chạy, thuốc thang cho cháu anh ạ.

Bà Thu – Cháu nhà em nó có bị nặng lắm không hả anh?

Bác sỹ Hải – Qua siêu âm, chụp CT cắt lớp, cháu Dũng bị chấn thương sọ não kín, não bị đè đẩy. Điều may mắn duy nhất cho dù bị chấn động mạnh nhưng hộp sọ của cháu không bị vỡ. Tuy vậy tình trạng của cháu hiện tại rất nặng...

Ông Lợi – Vậy có thể mổ hay làm cách nào cứu cháu được không anh?

Bà Thu – Vợ chồng em có mỗi nó thôi anh Hải ạ. Xin anh xem cách nào cứu con em với?

Bác sỹ Hải – Anh chị cứ bình tĩnh, với cháu Dũng hiện nay thì còn nước còn tát... Can thiệp mỗi khi hội chẩn chúng tôi thấy rất rủi ro, tỉ lệ thành công thấp.

Ông Lợi – Vậy bây giờ phương án nào cứu cháu là tốt nhất hả anh?

Bác sỹ Hải – Hiện tại cần phải có thời gian chăm sóc tích cực, theo dõi xem mức độ diễn biến hồi phục của cháu ra sao, chỉ cần cháu có một chút biểu hiện cử động lúc ấy mới có hy vọng tiếp theo... Anh chị phải tin tôi, đây là phương án tốt nhất cho cháu lúc này rồi.

Bà Thu - *(khóc)* Trời ơi, con ơi là con... Sao lại ra nông nỗi này cơ chứ hả Dũng....!

(Nhạc nền)

(Bà Thu tự sự, giọng bối rối) Kể từ lúc Dũng, con trai tôi bị tai nạn, vợ chồng tôi giấu cái Xuân. Khi gần sinh con, Xuân mới biết về vụ tai nạn, nó vô cùng sốc, muốn đến thăm và chăm sóc thằng Dũng nhưng chồng tôi ra sức ngăn cản. Xuân lo lắng, phẫn uất, lúc tỉnh táo, lúc điên loạn khiến nó sinh non. Còn với Dũng, sau nhiều tháng chờ đợi tiến triển hồi phục không có kết quả, dần cạn hy vọng nên chồng tôi quyết định đưa thằng Dũng về nhà, thuê y bác sỹ chăm sóc.

Ông Lợi – Cô làm gì mà thân ra thế?

Bà Thu – Anh quyết định đưa con về nhà thế này có...

Ông Lợi – Không sao. Việc này anh đã trao đổi với bác sỹ Hải rồi, nếu mình thuê dịch vụ đầy đủ cộng với người thân yêu trong gia đình chăm sóc, anh ấy nói thậm chí còn tốt hơn cho con nên anh ấy nhất trí thôi? Tuy tốn kém nhưng đưa con về nhà sẽ ấm áp cho nó, mình cũng yên tâm hơn. Biết đâu đấy con nó sẽ hồi

phục, tỉnh lại... (*giọng trầm xuống*) Còn bây giờ với vợ chồng mình.., tiền bạc ý nghĩa gì đâu...!

Bà Thu – Ý em không phải là tiền. Còn nếu anh đã trao đổi với anh Hải, anh ấy đồng ý như thế thì em không có ý kiến... Mà anh này, cái Xuân nó đẻ rồi đấy anh ạ?

Ông Lợi – Nó đẻ bao giờ?

Bà Thu – Nó sinh non, được hơn bốn tháng rồi. Thằng bé nhìn khá khinh lắm, y thằng Dũng hồi mới sinh!

Ông Lợi – Cô giấu tôi đến thăm nó đấy à?

Bà Thu – Thì chẳng gì thằng bé cũng là máu mủ nhà mình... Nhưng....

Ông Lợi – Nhưng làm sao...?

Bà Thu – Con Xuân bây giờ nó như người tỉnh, người mê... Lúc tỉnh táo, lúc điên loạn. Em đến thấy bà Làn kể, sau khi biết thằng Dũng bị tai nạn nó tìm đủ mọi cách vào thăm mà không được, dần sinh ra như thế.... Khổ thân, giờ bà Làn chăm sóc cái Xuân và thằng cu hoàn cảnh nhìn tội lắm anh ạ. Em cũng chỉ biết đưa hỗ trợ bà ấy ít tiền thôi chứ chẳng biết làm thế nào...

Ông Lợi – (*gần giọng*) Không được... Thằng Dũng đã thế này rồi, con Xuân nó điên dại như vậy bây giờ mình phải đón thằng bé ấy về, không thể để mẹ con bà ấy nuôi thằng bé được.

Bà Thu – Trước đây anh đã ngăn cản, cảm đoán thế..., giờ mình đòi đón thằng bé ai người ta đồng ý?

Ông Lợi – Mẹ con bà ấy không đồng ý, (*giọng nhấn mạnh*) rồi sẽ phải đồng ý. Giờ vào chuẩn bị tiền mình qua nói chuyện trực tiếp với bà ấy.

(*Tiếng nổ máy xe ô tô, tiếng động đường phố*)

(*tiếng ô tô, tiếng mở cửa xe, tiếng bước chân...*)

Bà Thu – Đến rồi.

Ông Lợi – Căn nhà này à? Tội tàn thế này ư?

Bà Thu – Vâng.

Ông Lợi – Ăn ở thế này mà nuôi thằng bé có chết không!

Bà Thu – Chị Làn ơi? (*tiếng gõ cửa, tiếng mở cửa*).

Bà Làn – Ông bà đến chơi..., thăm cháu ạ! Mời ông bà vào nhà.

Bà Thu – Vâng... Hôm nay em với ông nội thằng cu đến xin phép bác thăm cháu. Thằng cu và mẹ nó đâu hả bác?

Bà Làn – Dạ, cháu nó đang ngủ đây ạ. Còn cái Xuân – mẹ cháu vẫn đang trên viện điều trị, mấy bữa nữa ổn chắc người ta mới cho về... Để em bế cháu ra cho ông bà.

Ông Lợi - Ấy thôi. Bà cứ để cháu nó ngủ, chúng tôi nhìn thấy cháu thế này là được rồi.

Bà Làn – Dạ, thế em mời hai bác ngồi uống cốc nước.

Ông Lợi – Thôi không phải nước nôi gì đâu. Hôm nay hai vợ chồng tôi đến thăm cháu và cũng muốn giúp đỡ, có lời với chị. Mọi chuyện chị cũng rõ rồi nên cũng không cần phải nói lại nữa... (*tiếng động mở tủ*). Đây, có chỗ tiền này vợ chồng tôi cầm qua để trước mắt chị dùng chữa trị cho cái Xuân. Giờ hoàn cảnh của chị như thế này thì cứ lo chữa cho cái Xuân nó ổn đi đã, thằng cu chị để tạm vợ chồng tôi chăm, lúc nào cái Xuân nó khỏi thì chị đón thằng cu về cho đỡ vất vả, đỡ khổ cháu, khổ chị ra... Chị thấy thế nào?

Bà Làn – Việc này....

Bà Thu – Chị không phải suy nghĩ gì đâu... Việc này tốt cả cho chị, cho cái Xuân và thằng cu chị ạ?

Bà Làn – Dạ... Nhưng xin phép hai bác... Việc này chắc em phải hỏi ý kiến cái Xuân..., chứ em...

Ông Lợi – Nó đang bị điên điên, khùng khùng thế thì sao quyết định được mà chị phải hỏi ý kiến nó? Thôi, giờ cháu nó ngủ, nó dậy chị đem thằng cu sang vợ chồng tôi chăm sóc cho ít bữa để chị còn có thời gian chăm cái Xuân.

Bà Làn – Nếu hai bác đã có ý như vậy thì để em thu xếp xem bệnh tình cái Xuân thế nào đã...

Ông Lợi - Được rồi, chị cứ thu xếp và suy nghĩ đi. Thôi nhớ, vợ chồng tôi về.

Bà Làn – Hai bác lại nhà.

(*nhạc nền, tiếng chuông cửa*)

Bà Thu – (*tiếng mở cửa, tiếng trẻ sơ sinh khóc*) Chị Làn. Chị bế thằng cu đến...

Bà Làn – Em mới đón cái Xuân về nhà, em bế thằng cu sang gửi hai bác như hôm trước hai bác có nói...

Bà Thu – Chị yên tâm về chăm sóc cái Xuân cho ổn, cứ để thằng cu ở đây vợ chồng em chăm cháu cho.

Bà Làn – (*trẻ sơ sinh khóc*) Chẳng biết sao dạo này thằng cu nó hay khóc lắm bác ạ...

Bà Thu - Trẻ con nên chắc nó khóc dạ đề thôi. (*dỗ cháu*) À thôi.., thôi bà thương, bà thương.

Xuân – (*tiếng vọng từ xa*) Trả con đây.... Trả con tôi đây....

Bà Làn – Thôi chết, cái Xuân nó... Tưởng nó bị vậy không nhớ đến con. Thế mà.. Bác bé thằng cu vào nhà đi. *(tiếng bước chân, tiếng đóng cổng)*.

Xuân – Trả con đây.... Ha...ha... *(tiếng đập tay vào cổng sắt, tiếng hét đòi con của Xuân)*.

(Hát một trổ điệu con gà rừng trong nhân vật Sứ Vên giả đại)

“Này...? Lại đây chị hát cho mà nghe...

Đắng cay em có chịu được ức

Mà để cho người..., cho người ai hay...”

Ông Lợi – Cái gì thế? Có phải con Xuân hát không?

Bà Thu – Chị Làn vừa bế thằng cu sang gửi vợ chồng mình thì cái Xuân nó đến đòi con *(tiếng trẻ sơ sinh khóc to)*. À..., bà thương... Bà thương con...

Bà Làn - *(giọng thở hổn hển)* Xuân, Xuân ơi... *(khóc)* Về.... Về thôi con ơi... Người ta có nhận, có cho vào đâu mà con tìm đến đây?

Xuân – Con.... Con ơi?

(Hát điệu hát Vãn)

À a à ơi...

“Mẹ ru cái lễ ở đời

Sữa nuôi phần xác, hát nuôi phần hồn

Bà ru mẹ..., mẹ ru con

Liệu mai sau lớn con còn nhớ chăng...”

Bà Thu – Ở thằng cu nó nín rồi ông này?

Ông Lợi – *(tức giận)* Nín cái gì. Con điên này nó lại hát cái khúc hát ấy. Không thể chịu được nữa. *(giọng hoảng loạn)* Đuổi đi, làm mọi cách cho nó cút khỏi đây.

Dũng – *(tiếng ú ớ)*. Ồ..., ợ.

Bà Thu – *(hốt hoảng)*. Không... Anh Lợi.... *(khóc to)*. Con Xuân không điên đâu. Nó điên mà biết đến đây tìm con à. Tiếng hát của nó làm thằng bé nín và làm thằng Dũng nhúc nhích được kìa?

(Xuân vẫn hát ngoài cổng...)

Ông Lợi – Cô nói linh tinh cái gì thế?

Bà Thu – Anh nhìn kỹ xem, thằng Dũng.... Thằng Dũng kìa?

Dũng – *(tiếng ú ớ)*. Ồ..., ợ.

Ông Lợi – Dũng! Nó... Nó nhúc nhích! Gọi.... Để tôi gọi bác sỹ Hải.

Ông Lợi – *(bước chân)* Đây, cô bé thằng bé đi đâu đấy?

(tiếng hát của Xuân vẫn văng vẳng ngoài cổng)

Bà Thu – Tôi mở cổng cho cái Xuân.

Ông Lợi – Cô không được mở cho con điên ấy vào nhà.

Bà Thu – *(giọng gay gắt)*. Nó bị điên ư? *(khóc)*. Từ khi nó đến, nó cất tiếng hát anh không thấy điều gì à? Con trai anh nghe thấy tiếng hát cái Xuân, dần tỉnh lại kia kìa? Cháu đích tôn của anh, thằng bé đang khóc nức là thế, nghe thấy tiếng mẹ cũng nín đấy thôi?

Ông Lợi – Cô đừng có nói linh tinh..?!

Bà Thu - Từ trước tới giờ sống với anh, chứng kiến và cam chịu nhiều điều, tôi nhận thấy anh luôn cho rằng mình tỉnh, mình khôn ngoan nhưng anh hành xử, cảm đoán con, anh còn điên hơn cả một người điên anh biết không? Anh nhìn kia kìa..? Đứa con gái mà anh gọi là con điên, biết đến tình và thương con, thương chồng nó đấy?

Ông Lợi – Cô dám nói với tôi thế hả?

Bà Thu – Anh Lợi, tỉnh lại đi anh. Những định kiến quá đã biến suy nghĩ của anh trở nên ác nghiệt. Sự ác nghiệt ấy đang dần hủy hoại con anh, hủy hoại gia đình này.

Ông Lợi – Cô thì biết cái gì mà nói.

Bà Thu – Trước khi mẹ anh mất, tôi đã trốn anh đến thăm bà. Rồi bà nói, bà kể, tôi biết trước đây khi bố anh bỏ mẹ anh vì ông cho rằng tại bà làm ảnh hưởng đến lý lịch nên ông không được cất nhắc, đề bạt. Giai đoạn đó nhà nước đã có chính sách đãi ngộ tốt với văn - nghệ sỹ, đặc biệt là những nghệ sỹ nghệ thuật truyền thống. Chỉ là ở dưới địa phương họ vẫn định kiến, họ làm sai... Từ đấy bố anh đưa anh về quê sống và ông luôn hận bà, rồi nói với anh là mẹ anh làm ca nương hát và phục vụ ở những chỗ không lành mạnh. Và rồi anh nghe theo lời bố mặc cảm với bạn bè, anh hận bà, định kiến về nghề của bà, trong khi nghề ca nương không phải như vậy.

Ông Lợi – Sao giờ cô mới nói với tôi?

Bà Thu – Tôi không dám vì tôi sợ anh. Giờ đến nước này thì tôi nói hết, để đứa bé này – con thằng Dũng, cái Xuân nó lớn lên không lặp lại câu chuyện như của anh nữa *(khóc nức)*. Và anh biết không? Mấy năm trước khi công ty anh khó khăn, sắp phá sản, anh nói tôi đi vay mượn tiền để anh gồng gánh công ty vượt qua để

anh có ngày hôm nay. Anh biết số tiền từ bán vàng ấy ở đâu không? Không phải của họ hàng nhà tôi như tôi nói với anh đâu, mà là số tiền bà tích cóp, dành dụm cho anh đấy. Trước lúc mất, mẹ anh trần trời trao lại cho tôi, vì bà nói khi còn sống bà nhiều lần đến tìm anh nhưng anh từ bà, không gặp.

Ông Lợi – Cái gì... Cô nói thật đấy chứ?

Bà Thu – Có ban thờ gia tiên nhà anh kia.., tôi lại nói sai với anh sao? Thôi tôi ra mở cửa cho cái Xuân. *(tiếng bước chân, tiếng mở cửa)*

Ông Lợi – *(giọng nghẹn lại)* Trời ơi...! Tôi mới là..., người điên sao! *(tiếng mở cửa).*

Bà Thu - Xuân, vào đi... Vào với chồng và con con đi?

Bà Làn – Vào đi con!

Xuân – Con...Con..., được vào?

Bà Thu – Đúng rồi... Đây là nhà của vợ chồng con mà...

Xuân – *(nấc nghẹn)* Anh Dũng.... Anh Dũng...

Dũng – *(tiếng ú ớ).* Ồ..., ợ...

Bà Làn – Bà bế cu ra bố mẹ nào. *(tiếng trẻ sơ sinh khóc).*

Ông Lợi –*(cảm thán)* Tôi sai rồi..! Dũng...Xuân, bố sai rồi..! *(bước chân, giọng trầm xuống)* Hôm trước cái băng cassette ghi âm bài hát Văn của bà nội mà thằng Dũng nghe em có giữ đấy không?

Bà Thu – *(tiếng mở tủ)* Còn chứ... Cuốn băng ấy đây.

Ông Lợi – Chưa bao giờ anh nghe hết khúc hát ấy của mẹ... Giờ đông đủ mọi người trong gia đình ở đây... *(bước chân)*, trước bàn thờ tổ tiên, anh muốn thắp nén nhang để tạ lỗi..., và nghe trọn vẹn từng lời trong khúc hát ấy. Khúc hát gần hết đời, con đã ruồng rẫy.....

(Kết kịch: Nổi nhạc khúc hát Văn “Ngôi buồn nhớ mẹ ta xưa”)